

παρά σὺ μονάχα ἀκουμπιομένη, κρούα πέτρα, ὀλόκρουα, γαλάζια καὶ πρασινοπή...

Καλοκαῖρι... Στὸ περιβόλι γαλήνια περπατεῖ ἡ ἐντυχιωμένη μητέρα γύρω τῆς μὲ φωνές, παίζου, κνηγιοῦνται τὰ παιδιά τῆς, κι αὐτὴ μὲ μιὰ δίκια περηφάνεια, τὰ θαμάζει, τὰ παρακολουθεῖ.

Πότε πότε τὸ παιχνίδι ἀφίονται, τρέχαμε σ' αὐτὴν, κάτι νὰ τῆς ποῦμε. Ὁμοῦμε ἐπάνω τῆς, λαχταρισμένοι, ἀναμμένοι κι αὐτὴ νὰ μᾶς κρατήσῃ προσπαθεῖ μίπως παραξεσταθοῦμε καὶ κρούσοῦμε.

«ὦ, μαμά μου, μαμάκα μου χρυσοῦ», φωνάζω παρακλητικά, ἐνῶ αἰσιάνομαι τὸ δροσερὸ τῆς χέρι, πὸν τὸ στολιζέει πάντα τὰγαπημένο τῆς δαχτυλίδι, σὺ γλοιομένο μέτωπό μου νάκουμπῶ, ἀφ' ἧσέ με νὰ τρέξω ἀκόμα, καὶ μὲ ὀρηγὴ ἀπ' τὴν μέση τὴν ἀγκαλιάζω, σφίγγοντάς τινε τρελλά... Ἀλλοῖμονο... τὰ χέρια μου ἀγκαλιάσανε τὸ κενό, καὶ ξεπερῶνε πλάι μου, κρούα, παγωμένα, ἐνῶ ἕνα δάκρυ γλογερό κυλοῦσε κ' ἔβραχε τὸ δαχτυλίδι πὸν θρισκότανε μπροστά μου, γαλαζοπράσινο, θαμπό.

ΕΛΜΙΝΑ ΠΑΝΤΕΛΑΚΗ

Η ΕΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΑΣ

Ἡ καλλιτεχνικὴ μόρφωση τῶν ἀνθρώπων, εἶναι θεωρημένο πᾶς πὸς ἀποτελεῖ ἕνα μεγάλο οὐτελεσιτὴ γιὰ τὴν καθολικὴν πρόδοσόν του. Γι' αὐτὸ καὶ σὶὰ σχολεῖα μᾶς, οἱ σημερινοὶ παιδαγωγοὶ μᾶς μ' ἐνθουσιασμοῦ προσπαθοῦν νὰ χαρίσουν στὴν καινούργια γενεὰ τὰ ἴδια καὶ τὴν δημοφιλή τῆς Τέχνης. Τὸ σχολεῖο, ὅχι ὅπως πρότια, ἀποκορονστικό, ἀκάθαρτο, ἀνθυγιεινό, ἀλλὰ κατοικία ἀληθινή, σὴν καὶ νὰς, πὸν θὰ διαπλασθῇ ἡ ψυχὴ τῶν ἀνθρώπων. Σχολεῖα ἡλιοφώτισια, εὐάερα, ὀλοκάθαρα, ὀλόχαρα, στολιομένα μὲ λούλουδα—διακοσμημένα μὲ τέχνη. Τὸ Σχολεῖο μετὰληρη τῆς ζωῆς, τοῦ πολιτισμοῦ ὑπόδειγμα, ὑπόδειγμα καὶ ὀδηγὸς ὀλων τῶν ἀρετῶν σὶὰ σπῆτι, στὴν κοινότητα, σὶὰ ἔθνος.

Μὲ τὴν διαίσηση καὶ τὸν ἐνθουσιασμό τῆς τέχνης, τὰ λόγια αὐτὰ λόγια αἰσιάνομαι μιὰ ἐσώτερη ἀνάγκη νὰ τὰ ἐκφράσω, γιὰτὶ ἡ χώρα μᾶς θρισκοταί πὸν ἀδιδεμημένη στὴν καλλιτεχνικὴ τῆς διαπαιδαγώγησης. Ἀπὸ τὸ σχολεῖο προσμένομε οἱ τεχνίτες τὴν διαπαιδαγώγηση τὴν ἀληθινή, πὸν θανάτη τὴν γλόγυ τοῦ ὀραῖον καὶ πὸν θὰ θρέψῃ μὲ ξεχωριστό' ἐνδιαφέρον καὶ στοργὴ κάθε καλλιτεχνικὴ ἐκδήλωση σὶὰν τόπο μᾶς. Ἡ τέχνη φροξίας τοῦ πολιτισμοῦ, μέσον ἐκπαιδευτικόν—ἡθοπλαστικὸν ξεφάνωμα μιᾶς ἀνάτηρης διανοητικότητας.

Γιὰ νὰ ἐπιτύχονε ἕνα τέτοιον ξεπύλημα τὰ ἴθνη ὀροχίον νὰ ζιζῶν ἀληθινὰ σχολεῖα μὲ κήπως, πὸν θὰ καλλιεργοῦνται ἀπὸ τοὺς μαθητὲς φέροντας αὐτοὺς εἶσι πλησιέστερα στὴν γύση μὲ τὰ δέντρα, μὲ τὰ φιντὰ, μὲ τὰνθη. Ἡ ἐνυσχόληση αὐτὴ ἀπεδείχθηκε πὸς ἔχει μεγάλη ἐπίδραση σὶὰ ἦθος, σὶὰν χαραχτήρα καὶ σὶὰ γούστο τῶν παιδιῶν, δυναμώνει τὴν ἔγεια των, δημιουργεῖ πρωτοβουλία, τοὺς κάμνει νάγαποῦν κάτι ὀραῖο, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ καὶ εἶναι

ἀρχὴ κάθε μεγάλης δημιουργίας, πὸν πρέπει νὰ ὀδηγᾷ κάθε ἰσορροπιωμένο ἀνθρώπο στὴν ζωὴν του.

Ἀπὸ τὸν κήπο αὐτὸν τοῦ νέου σχολεῖου μᾶς, ἔργο τῶν παιδιῶν μᾶς, τὸ καινούργιο σχολεῖο μᾶς, χιωμένο μὲ ἀληθινὰ ὀλικά, χωρὶς ψεύτικα ἐπιχοροματα καὶ κλασικότητες, μὲ τὰ μεγάλα παράθυρά του, μὲ τὴν ἡλιόχαρη ἀλλή του, μὲ τὲς συμμετρικὲς αἶθουσὲς τοῦ στολιομένες ἀπ' τὴν τέχνη, πὸν θὰ μορφίτην αἰσηση μὲ τὰ ὀράματα τῆς φύσης, μὲ τὴν ἐπιβολὴ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, τὰ μάγια τῆς διακοσμικῆς, ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς, μὲ τὸ ἄνομα τῆς ποίησης, τῆς μουσικῆς τοῦ τραγοιδιοῦ, πὸν παῖρονε ἕνα ξεχωρο μέρος σὶὰ πρόγραμμα τοῦ νέου σχολεῖου. Ὅλα θὰ χαῖθεῦον τὲς μικρὲς ὑπαρξες μ' ἐυρύθυμια, καὶ ὁ παλμὸς αὐτὸς θάρᾶξῃ μέσα σὶς ψυχὲς μὲ τὴν ὀμορφιὰ ὀδηγήτρα στὴν ζωὴ, πὸν θὰ μᾶς φέρη σὶὰ ἀγαθὸ καὶ σὶὰ ἀληθινὸ, καὶ οἱ καλοῦνες αὐτὲς θὰ μπιῶν ἀπ' τὸ σχολεῖο καὶ σὶὰ σπῆτι καὶ τὸ σπῆτι θὰ φρομοιωθῇ μὲ τὸ σχολεῖο, τότες θὰ ἔχομε τὴν ἀρομικὴ σύμπραξή τους.

Οἱ κοινωνικοὶ νομοθέτες θέλοντες σήμερα νάποσάσουν τὸν ἐργάτη ἀπὸ τὸ καπελειό, πολεμοῦν πὸς νὰ τοῦ χαρίσουν ἕνα ὀμορφο σπιτάκι, πὸς νὰ τοῦ προμηθεῦσον καλαισθητα, γερά καὶ ἀπλά ἔπιπλα, νὰ ἐκλαίκεῦσον τὴν τέχνη σὲ ὀλες τῆς τὲς μορφῆς νὰ νὰ διαδοθῇ παποῦ σὶὰν λαό, γιὰτὶ σὴν ἀγαπῆση κανεῖς κάτι ἀφοσιώνεται.

Στὴν Ἐδρώπη παρῶμοτες μέριμες καταπαισθησε ἡ Πολιτεία καὶ ἡ ἰδιωτικὴ προποβουλία καὶ ἡ εἰεργετικὴ ἐπίδραση ἐπάνω σὶς μᾶζες φέρνει ὀλοένα ἐντυχιωμένα ἀποτελέματα.

Ἡ τέχνη σὶὰ σχολεῖο μᾶς μὲ τὴν διδασκαλία τῆς ἰγογραφίας, τῆς πλαστικῆς, τῆς διακοσμικῆς, καὶ τῆς μουσικῆς, κρινεται πᾶς καὶ ἐγαρομῶζεται ὡς ἕνα ἀπὸ τὰ πρῶτα μελήματα τῆς ἐκπαιδευσης, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὲς πρῶτες τάξες τῶν δημοικῶν σχολεῖων.

Οἱ σημερινοὶ παιδαγωγοὶ δὲν θεωροῦνε σὴν ἕνα λούσο τὰ καλλιτεχνικὰ μαθήματα. Αὐτὰ δίνουν τὴν αὐτοπεποῖθησιν, ὀθηῶν σὲ δημιουργία, ἐδραιώνουν καὶ δυναμώνουν τὸν χαρακτήρα, καὶ ἐξευγενίζουν τὸ αἰσημα. Μὲ τὴν μετὰληρη τῆς ὀμορφιᾶς πὸν μᾶς χαρίζε ἡ γύση καὶ ἡ τέχνη, πλαταίνουν τοὺς ὀρίζοντάς μᾶς καὶ μᾶς βοηθοῦν μὲ τὲς πολέμορφες αὐτὲς ἐκδηλώσεις νὰ θροῦμε τὸν ἐαντόν μᾶς. Τὰ μαθήματα αὐτὰ, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ διανοητικὰ ἀποτελέματα πὸν ἔγουν στὴν ἀνάπτυξη τοῦ νοῦ καὶ στὴν καλλιτεχνικὴν διαπαιδαγώγηση, παρῶσκονάζουν καὶ τὸ ἄνθημα τῆς διακοσμικῆς μᾶς τέχνης καὶ ἔθνικῆς μᾶς βιοτεχνίας, μᾶς μὲ τὴν συνολικὴν εἰση κατεύθυνση προσμένεται καὶ ἡ καλλιτεχνικὴ μᾶς ἀναγέννηση.

Ἀνωτυχῶς, πὸν ὀνωτυχῶς, ἡ διδασκαλία τῶν καλλιτεχνικῶν μαθημάτων σὶὰ σχολεῖα μᾶς ὑπολείπεται ἀγάνταστα καὶ εἶναι πὸν μακρὸν ἀπ' τὸν καλὸ δρόμο—οἱ καλοὶ μᾶς παιδαγωγοὶ τὸ ξέροιν καὶ πρέπει νὰ σεντελέσουν σὶὰν ἀγύτητα νάχοξίσομε ἀπὸ κεί πὸν πρέπει καὶ νὰ λείψουν οἱ ἀναχοροισοί, τὰ στοραβοπατήματα καὶ οἱ δασκαλιομοί.

Κ. ΜΑΛΕΑΣ
ξωγράφος.